

Julkisen tilan esteetön asiakas wc (le-wc), ohje suunnittelijoille

15.11.2012/Jaana Länkelin, Outi Reitmaa

TOTEUTUS

Sijainti

- Wc-tila sijaitsee keskeisellä paikalla helposti saavutettavana.
- Kulkuväylä on vapaa esteistä.

Tila

- Wc-tilan lattia ja seinät sekä kalustus erottuvat toisistaan värien ja kontrastien avulla.

Ovi

- Ovi ja avauspainike ovat kevyet käyttää.
- Vaakasuuntainen lankavedin oven sisäpuolella sijaitsee mahdollisimman lähellä ovilevyn saranapuolta, h=800 mm.
- Oven avautumissuunta on turvallisuussyistä aina ulospäin.
- Oven ollessa lukittu, tulee oven läheisyydessä olla ovisummeri.

Kynnys

- Liikuntaesteisen wc-tila toteutetaan kynnyksettömänä (kynnyskorkeus enintään 20 mm).

Wc-istuin

- Wc-istuin sijoitetaan takaa 300 mm irti seinästä. Jos wc-tiloja on useampia, niiden takatilaksi riittää 150...200 mm.
- Wc-istuimen korkeus on 450...500 mm.
- Molemmin puolin käytettävässä wc-tilassa istuimen kummallakin sivulla on 800 mm vapaata tilaa.

Käsituet

- Käsituet ovat aina seinäkiinnitteiset, kääntyvät ja tukevat.
- Niiden tulee kestää isommankin ihmisen paino.
- Käsitukien tulee olla riittävän pitkät, jotta ne ylettyvät wc-istuimen sivuille.
- Käsituki tulee olla käytettävissä yhdellä kädellä ja kevyttoiminen.

Bide-suihku

- Bide-suihku sijoitetaan wc-istuimeen nähden etuviistoon. Siihen tulee ylettyä helposti wc-istuimelta (kiinnitys esim. vipuvarteen, jonka voi kääntää wc-istuimen lähelle tai käsitukeen).
- Hanan ja bide-suihkun sijainnin sekä mallin tulee olla sellainen, että hanaa ei joudu avaamaan ennen wc-istuimelle asettumista. Ensisijaisesti hanan toiminta pyritään ratkaisemaan manuaalisesti.

Wc-paperi

- Wc-paperirulla sijoitetaan telineeseen wc-istuimen etupuolelle tai sivulle etupuolelle (molemmin puolin käytettävässä wc-tilassa molemmille puolille). Siihen tulee ylettyä helposti wc-istuimelta.
- Teline tulee olla helppo käyttää.
- Hyvä sijoituspaikka on istuimen sivuilla olevat käsituet.

Pesuallas

- Pesuallas on riittävän suuri, sopivalla korkeudella h=750...800 mm ja jalkatilan vähimmäissyvyys 600 mm.
- Altaan alla on vapaata jalkatilaa h=670 mm pyörätuolin käyttäjälle.
- Altaan molemmilta puolilta löytyy vapaata tilaa.
- Tukikaide altaan reunassa helpottaa monen käyttäjän toimia.

Hälytys

- Hälytys tulee voida tehdä sekä istuimelta että lattialta.
- Katosta roikkuvan hälytysnarun lisäksi lattianrajassa n 200 mm:n korkeudella kiertää vaakasuuntainen naru, josta avun voi hälyttää.
- Rakennuksissa, joissa on kiinteistön valvontajärjestelmä, asennetaan turvahälytysyhteys liikkumisesteisten wc-tilasta valvontaan.

Roska-astia

- Roska-astian sijainti on pesualtaan välittömässä läheisyydessä.
- Hyvä astia on kanneton tai kädellä helposti avattava, kannen pitää pysyä auki asennossa.
- Roska-astia sijaitsee pyörätuolin käyttäjälle riittävän alhaalla.

Naulakko, peili, saippuateline, käsipyyhe, kävelykeppi-teline yms.

- Korkeusasema on aina määriteltävä käyttäjälle sopivaksi.
- Käsipyyhkeiden tulee olla irtonaisia käsipaperitelineessä säilytettäviä. Käsipapereita on oltava myös pöytätasolla.
- Naulakon sopiva korkeus on 1200 mm. Peilin alanreuna 900 mm.

Molemmin-puolinen käytettävyys (lupakuvissa merkintä "mol.kät. le-wc")

- Jos yhteisissä tiloissa on vain yksi le-wc-tila, sen tulee olla molemmin puolin käytettävissä: wc-istuimen kummallakin puolella on vähintään 800 mm vapaata tilaa. Mahdollista on tehdä kaksi toispuoleisesti käytettävää wc -tilaa, jotka ovat toisensa peilikuvat.
- Kalusteilla ja muilla varusteilla ei saa tukkia pyörätuolin vapaata reittiä istuimen viereen.
- Tällaisen molemminpuolisen wc-tilan vähimmäismitat ovat RakMk F1:n mukaan 2500 (pesualtaan sijoitusseinä) x 2200 (wc-istuimen sijoitusseinä).
- Suunnitelmissa käytettävän pyörätuolin kääntymisympyrän halkaisija on 1500 mm.

Lastenhoitotila

- Esteetön wc-tila voi toimia myös lastenhoitotilana, kunhan tilaa on riittävästi ja hoitotason sijoittelulla ei muodosteta esteitä.
- Myös liikkumis- ja toimintarajoitteisen tulee voida kääntää hoitotaso helposti syrjään.

Määräykset ja ohjeet:

Rakentamismääräyskokoelma: RakMk F1 ja G1.

Esteetön rakennus ja ympäristö -suunnitteluopas (Rakennustieto): tietoa mm. mitoituksista

RT 09-10884 Esteetön liikkumis- ja toimimisympäristö

Heikki H. Haulisto: "Onnistunut vammais-wc" -opas

<http://www.turku.fi/Public/download.aspx?ID=93280&GUID=%7B3600A1EC-E531-47A8-B751-429ACA60C3D6%7D>